

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/197/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414201665
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5414201665.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika, členov senátu JUDr. Jozefa Turzu, JUDr. Ladislava Mejistrika, v právnej veci žalobcov: 1/ U. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XX, 2/ P. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XX, 3/ O. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. XX, žalobcovia zastúpení JUDr. Ivicou Firstovou, advokátkou so sídlom v T. O., H. XXXX a JUDr. Tomášom Pukajonm, advokátom so sídlom v T. O., X. A. XXXX, proti žalovanej: P. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XX, zastúpenej JUDr. Dušanom Serekom, advokátom so sídlom v A., A. T. XXX/XX, v konaní o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 6C/61/2014-197 zo dňa 02. marca 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalovanej proti žalobcom priznáva v celosti náhradu trov odvolacieho konania, ktoré sú jej povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcov, ktorým sa domáhali určenia, že pozemok C-KN parcela č. 6/2 zastavané plochy a nádvoria o výmere 30 m² nachádzajúca sa v katastrálnom území O., zapísaná na liste vlastníctva č. XXX na žalovanú v celosti, patrí do dedičstva po neb. U. M., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom O. XX, zomr. XX. XX. XXXX (poručiteľ). O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a náhradu trov konania predstavujúcich trovy právneho zastúpenia priznal ako úspešnej účastníčke žalovanej voči všetkým žalobcom spoločne a nerozdielne, keďže majú postavenie nerozlučných účastníkov konania. Aj keď mal za to, že je naliehavý právny záujem na určení podľa § 80 písm. c/ O. s. p. a bol naplnený okruh aktívne legitimovaných účastníkov konania, keďže žalobu podali všetci dedičia po poručiteľovi, nemal splnenú hmotnoprávnu stránku pre vyhovieť návrhu. V pozemkovoknižnej vložke (ďalej len „PK“) č. 121 na parcelu č. 16 o výmere 306 m² sú zapísaní ako vlastníci príbuzní žalovanej. U. M. F. (otec poručiteľa) podľa zápisu v PK vložke č. 187 nadobudol spoluvlastnícky podiel 1/2 z PK parcely č. 15 kúpnu zmluvou zo 14. 03. 1927 od U. M. Q. a zápis vlastníctva do pozemkovej knihy bol 19. 03. 1927 (druhú polovicu nadobudol čarujúcou zmluvou 31. 03. 1932 od U. M. F.). Predmetom kúpnej zmluvy bola aj PK parcela č. 16 o výmere 306 m² zapísaná v PK vložke č. 121 na príbuzných žalovanej - mal. O. O. W., U. O. W., E. O. W. a E. O., ktorí ju na predávajúceho nikdy nepreviedli. K vneseniu kúpnej zmluvy v tejto časti do PK vložky č. 121 k pozemkovoknižnej parcele č. 16 nedošlo a zápis vlastníckeho práva otca poručiteľa k nej vykonaný nebol. Podľa uhorského obyčajového práva platného na území SR do 31. 12. 1950 pozemková kniha mala nielen registračný, ale aj hmotnoprávny charakter a vlastníctvo k nehnuteľnostiam sa nadobúdalo až zápisom do tejto knihy a nie podpisom zmluvy. Obyčajové právo však umožňovalo nadobudnutie nehnuteľnosti aj mimo pozemkovej knihy, ak daná osoba mala nehnuteľnosť v držbe, pričom právo nemohol vydržať ten, kto nebol dobromyseľný, kto už od začiatku držby vedel o tom, že nehnuteľnosť

nadobudol bezprávne, prípadne vedel, že nehnuteľnosť patrí inému. U. M. F. nemohol byť dobromyseľný v tom, že na základe danej kúpnej zmluvy nadobudol PK parcelu č. 16, pretože musel mať pochybnosti o svojom vlastníctve, keďže na jej základe nebol do pozemkovej knihy vykonaný zápis jeho vlastníckeho práva. Táto okolnosť bola jednoznačne objektívne spôsobilá vyvolať pochybnosti o nadobudnutí tejto parcely. Nedostatok v podobe chýbajúcej dobromyseľnosti má za následok nemožnosť prijať záver o prípadnom nadobudnutí PK parcely č. 16 vydržaním podľa obyčajového práva v prospech U. M. F., otca poručiteľa. Ak otec poručiteľa nenadobudol vlastnícke právo k PK parcele č. 16 (či už zmluvou alebo vydržaním), na poručiteľa od jeho otca nemalo aké vlastníctvo potom prejsť. Zo záverov znaleckého dokazovania vyplýva, že žalovaná parcela č. 6/2, ktorá má výmeru 30 m², je identická s časťou PK parcely č. 16 čo do výmery 27 m², čo do výmery 3 m² je identická s časťou PK parcely č. 15, keď v tejto časti žalovanej nepatrí, čo ani netvrdila. Súd však v tejto časti (3 m²) žalobe vyhovieť nemohol, pretože žalobcovia v tomto smere petit žaloby nezmenili. Táto časť ani nebola vytvorená ako samostatná parcela geometrickým plánom, a preto ani nebola spôsobilým predmetom konania, keďže nešlo o samostatnú vec. Ak by aj žalobcovia vykonali potrebnú zmenu petitu žaloby, súd by žalobe nemohol vyhovieť čo do spoluvlastníckeho podielu 2/3-iny, pretože z ničoho nevyplýva, že by mal byť poručiteľ vlastníkom PK parcely č. 15 v celosti. Podľa obsahu spisu Štátneho notárstva v Dolnom Kubíne II-D21/62 PK parcelu č. 15 nadobudol poručiteľ len v podiele 1/3-ina. Druhú tretinu nadobudol jeho brat U. M. F. a tretiu tretinu ich matka. Z navrhovaných dôkazov nevykonal ohliadku na mieste samom, nakoľko zisťovanie užívacích vzťahov by bolo na mieste, ak by bola splnená podmienka dobromyseľnej držby. Súčasne nevyčkal na vykonanie dôkazu predložením znaleckého posudku, ktorý mienil dať vypracovať žalobca 1/, z dôvodu, že jeho predloženie avizoval už 14. 05. 2015 a napriek tomu ho do vyhlásenia rozsudku nepredložil, pričom ak aj mal zdravotné problémy, mohli tak učiniť žalobkyne, nehovoriac o tom, že žalobcovia sú právne zastúpení. Navyše posudok by bol vypracovaný na žiadosť účastníka konania a nie súdu a mal by nižšiu dôkaznú silu. Žalobcovia nenavrhli na vypracovanie znaleckého posudku ustanoviť súdom iného znalca, kedy by išlo o dôkaz rovnakej právnej sily.

2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia z dôvodu podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), h) a § 205 ods. 2 písm. c), d), f) O. s. p. a žiadali ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Mali za to, že zhotoviteľ ROEP, súd, ani ustanovený znalec sa nezaoberali historickým umiestnením PK parcely č. 16 a C-KN parcelu č. 6/2 určil ako jej zbytkovú časť. Zo situačného nákresu z roku 1926, ako aj znaleckého posudku v konaní 3C/215/60 Okresného súdu Dolný Kubín bolo preukázané, že PK parcela č. 16 nebola rozťahnutá po celej šírke, ale bola umiestnená tak, že sa ťahala od Váhu v polovičnej šírke (v nákrese parcela č. 16/2), kde druhú polovicu tvorila PK parcela č. 15 a od polovice sa ťahala v celej šírke až k ceste (v nákrese parcela č. 16/1). Bolo preukázané, že právny predchodca poručiteľa odkúpil od U. M. Q. PK parcelu č. 15 a časť PK parcely č. 16 (v nákrese parcela č. 16/2), ktoré začal užívať v roku 1927, resp. 1932 a nebol takisto ako poručiteľ upozornený na neoprávnenosť držby až do roku 1960, kedy sa právni predchodcovia žalovanej domáhali proti poručiteľovi v konaní 3C/215/60 držby a úžitku. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že poručiteľ časť zodpovedajúcu PK parcele č. 16/2 nadobudol a vydržal, a preto sa následne domáhali len práva prechodu, ktorý im bol na základe rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 7Co/400/61 zamietnutý, ako aj ich návrh, aby poručiteľ odstránil plot, ktorý tam bol od roku 1927 až po rok 2010. Obidva súdy mali preukázané, že poručiteľ je vlastníkom aj časti parcely č. 16/2, ktorá bola zapísaná ešte na uvádzaných predchodcov žalobkyne. Keďže došlo k rozhodnutiu vo veci samej, tak okresný, ani krajský súd nemali pochybnosť o pasívnej vecnej legitímácii poručiteľa, inak by z dôvodu jej absencie žalobu zamietli. Napriek uvedenému, bez dania odpovede, prečo, posúdil súd uvedenú otázku inak. Poručiteľ užíval PK parcelu č. 15 a PK parcelu č. 16/2 nerušene až do smrti a následne žalobca 1/ až do doby, kedy mu žalovaná doručila žiadosť o vypratanie parcely, t.j. od roku 1927 do roku 2010, napriek čomu mal súd za to, že im predmetná parcela nikdy nepatrila. Súd nesprávne vyhodnotil otázku vydržania, keďže k nemu podľa § 116 stredného občianskeho zákonníka platného od 1. 1. 1951 už došlo z dôvodu, že vlastnícke právo podľa neho k nehnuteľnej veci nadobudne ten, kto ju oprávnené drží desať rokov (dovtedy podľa obyčajového práva 32 rokov), pričom ten, kto nadobudne oprávnenú držbu od oprávneného držiteľa, môže si započítať vydržaciú dobu predchodcu. Vyhoviteľ diela ROEP nezohľadnil skutočný stav z roku 1926, ale vychádzal z toho, že hranica medzi PK parcelou č. 15 a č. 16 má byť v polovici ich celej dĺžky a ani z toho, že žalobca 1/ si zvážil parcelu č. 15 o 30 až 40 m² ich prihradením smerom k hrádzi a pripočítal ich k už existujúcej parcele č. 15, čím došlo k posunu hranice a k vzniku parcely č. 6/2 o výmere 30 m², ktorá tvorí predmet sporu. Ako vlastníkov do katastra nehnuteľností zapísal pôvodných pozemkovoknižných spoluvlastníkov, t. j. právnych predchodcov žalovanej, ktorá si ju právne notárskou zápisnicou o vydržaní osvedčila, hoci ju

neužívala. Túto nesprávnu argumentáciu si zobral aj v konaní ustanovený znalec. Žalobca 1/ chcel dať na vlastné náklady vyhotoviť znalecký posudok, ktorý by skutočný historický stav zohľadňoval, avšak pre zdravotné problémy nemohol, čím mu súd znemožnil uplatniť jeho práva.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, keďže správne konštatoval, že z dôvodu nevykonania zápisu vlastníckeho práva do pozemkovej knihy k parcele č. 16 absentovala dobromyseľnosť v jeho držbe u otca poručiteľa, z ktorého dôvodu nemohol nadobudnúť vlastníctvo na základe vydržania. V konaní 3C/215/60, kde malo byť preukázané, že právnym predchodcom žalovanej nepatrilo žiadne právo k PK parcele č. 16/2, nebola predmetom konania táto skutočnosť, ale určenie práva prechodu. Nie je dôvodné tvrdenie žalobcov, že im súd nedal možnosť preukázať nesprávnu identifikáciu PK parciel č. 15 a č. 16 zhotoviteľom ROEP a ustanoveným znalcom. Závery znaleckého dokazovania nenamietali. Nenavrhli vykonať kontrolné znalecké dokazovanie, ani výsluch znalca, nezabezpečili dôkazový materiál, či už sami alebo cestou právneho zástupcu, aj keď na to mali takmer 1 rok. Preto nebol dôvod pochybovať o správnosti a zákonnosti vykonaného znaleckého dokazovania, ktoré nepotvrdilo, že by žalovaná parcela mala vzniknúť z PK parcely č. 15 patriacej právnym predchodcom žalobcov, resp. z parcely vznikla len v rozsahu 3 m², u ktorej výmere však zo strany žalobcov nebol predložený geometrický oddeľovací plán a nebolo nimi navrhnuté pripustenie zmeny žalobného petitu.

4. Právna zástupkyňa žalobcov, ktorej bolo vyjadrenie žalovanej k odvolaniu doručené (§ 48a O. s. p., § 110 ods. 2 CSP), sa k nemu nevyjadřila.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379 CSP) a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

6. Krajský súd sa v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

7. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacej námietke žalobcov krajský súd dopĺňa, že v konaní pred Okresným súdom Dolný Kubín sp. zn. 3C/215/60, ako aj v nasledujúcom odvolacom konaní pred Krajským súdom v Banskej Bystrici, bolo predmetom konania právo prechodu právnych predchodcov žalovanej cez PK parcelu č. 15 z PK parcely č. 16/1 v zmysle situačného nákresu pozemkovoknižnej mapy z 23. 04. 1926, ktorý podľa žalobcov jediný znázorňuje reálne uloženie PK parcely č. 15, tak ako ju opísal aj znalec v konaní 3C/215/60, t. j. nie cez PK parcelu č. 16/2, ku ktorej vlastnícke právo nebolo v uvedenom konaní posudzované. O vlastníctve PK parcely č. 15 právnym predchodcom žalobcov (otcom poručiteľa) nebolo sporu. Práve zo situačného nákresu z 25. 04. 1926 (tak ako požadovali v odvolaní žalobcovia) vychádzal v tomto konaní ustanovený znalec z odboru geodézie a kartografie pri zodpovedaní na položenú otázku (strana 6 posudku), pretože držba pozemkov evidovaných v pozemkových knihách a mapách pozemkového katastra nezodpovedala evidencii vlastníckych práv v pozemkovoknižných vložkách a pozemkovej mape, keď tvar PK parcely č. 16 (nepravidelný šesťuholník) nemožno ignorovať na rozdiel od výmery (Pozemkovoknižný poriadok z 15. decembra 1855). Znalec pritom nebral do úvahy, že žalobca 1/ zväčšil PK parcelu č. 15 o 30 - 40 m², keďže z výpovedí účastníkov v konaní 6C/61/2014 a 3C/215/1960 bolo zrejmé, že jej koniec je zo strany hrádze vymedzený stenou humna postaveného na parcele 6/1.

8. K ďalšej odvolacej námietke žalobcov krajský súd dopĺňa, že títo nenamietali závery znaleckého posudku o identickosti parcely registra „C“ č. 6/2 s časťou parcely PK č. 16 o výmere 27 m² a vo zvyšných 3 m² s časťou PK parcely č. 15 a nenavrhli do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie (§ 120 ods. 4 O. s. p., § 154 CSP), preskúmať znalecký posudok iným znalcom (§ 127 ods. 2 O. s. p.) a nepredložili ani netvrdili zadanie súkromného znaleckého posudku (§ 209 ods. 1 CSP), ktorý mal potvrdiť alebo vyvrátiť skutočnosti uvedené v znaleckom posudku súdom ustanoveného znalca, aj keď zdravotný stav žalobcu 1/ to od 21. 01. 2016 dovoľoval (č. I. 177 rub spisu) a ostatným žalobcom, ani právnej zástupkyňi v tom nič nebránilo, t.j. postupom súdu im nebola odňatá možnosť konať pred súdom, keď

nevykonanie dôkazu ani za odňatie možnosti konať pred súdom považovať nemožno. Žalobcovia tak neučinili ani neskôr, aby mohli byť tieto skutočnosti alebo dôkaz za splnenia podmienok ustanovených v § 205a O. s. p. (§ 366 CSP) odvolacím dôvodom. Ako odvolacie dôvody ich ani neuviedli, a preto odvolací súd na ne nemohol prihliadnuť (§ 212 O. s. p., § 380 ods. 1 CSP).

9. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k ďalšej odvolacej námietke žalobcov krajský súd dopĺňa, že podľa uhorského obyčajového práva platného na území Slovenska do 31. 12. 1950 vlastnícke právo k nehnuteľnosti bez zapísania do pozemkovej knihy nadobudol ten, kto nehnuteľnosť po dobu 32 rokov mal ako svoju v pokojnej držbe. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti však nemohol vydržať ten, kto nebol dobromyseľný, teda, kto od začiatku svojej držby vedel o tom, že nehnuteľnosť nadobudol bezprávne alebo vedel, že patrí inému. Občiansky zákonník č. 141/1950 odlišne upravil vydržacie doby, pričom v prípade nehnuteľnosti sa vyžadovala desaťročná (§ 116 ods. 1) a dobromyseľnosť bola potrebná počas celej vydržacej lehoty s tým, že vydržacia lehota, ktorá začala plynúť pred 01. 01. 1950, skončila najneskoršie uplynutím vydržacej doby pre nehnuteľnosti (t. j. k 01. 01. 1961; § 566). Keďže predávajúci v kúpnej zmluve zo dňa 14. 03. 1927 E. M. Q. nebol v pozemkovej knihe vedený ako vlastníč PK parcely č. 16, preto vlastnícke právo na základe tejto časti zmluvy (predmetom predaja bola aj PK parcela č. 15) nebolo do pozemkovej knihy intabulované (zapísané) v prospech právneho predchodcu žalobcov. Z dôvodu absencie dobromyseľnosti, resp. jej existencie počas celej vydržacej doby, keďže pred jej uplynutím začalo súdne konanie 3C/215/60, nemohlo dôjsť ani k vydržaniu vlastníckeho práva. Žalobcovia navyše netvrdili, ani nepreukazovali, na základe čoho sa mal oprávneným držiteľom po otcovi stať poručiteľ.

10. Vzhľadom na uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, a to aj vo výroku o trovách konania, keďže žalovanej, ktorá mala plný úspech vo veci, priznal podľa § 142 ods. 1 O. s. p. proti žalobcom náhradu účinne vynaložených trov konania predstavujúcich trovy právneho zastúpenia.

11. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 256 ods. 1 CSP a žalovanej priznal ich náhradu v celom rozsahu, keďže mala v odvolacom konaní plný úspech.

12. Toto rozhodnutie Krajského súdu v Žiline bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).